

मुंबई विद्यापीठ

No. Aff./ICC/ (2021-22)/27/ of 2021

परिपत्रकः

- विषयः— मुंबई विद्यापीठ संलग्नित सर्व महाविद्यालयात नियमित वर्ग सुरू करण्याबाबत.
- संदर्भः— महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन परिपत्रक क. संकीर्ण २०२१/प्र. क.६/विशी-३ दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०२१ रोजीचे परिपत्रक.

महोदय/महोदया,

उपरोक्त संदर्भीय शासन परिपत्रकाचे अवलोकन करण्यात यावे व त्या अनुषंगाने मुंबई विद्यापीठातील सर्व संलग्नित महाविद्यालयांचे प्राचार्य व मान्यताप्राप्त परिसंस्थांचे संचालक यांना या परिपत्रकान्वये पुनश्चः कळविण्यात येते की, कोविड-१९ च्या प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करून महाविद्यालयात / परिसंस्थेत नियमित वर्ग दिनांक २० ऑक्टोबर, २०२१ सुरू करण्याविषयी कार्यवाही करण्यास क. No. Aff./ICC/ (2020-21)/ 440 / of 2021, दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०२१ च्या परिपत्रकान्वये कळविण्यात आले होते.

उपरोक्त संदर्भीय शासन परिपत्रकातील बाब क. १,३ व ७ शी संबंधित कार्यवाही विषय विद्यापीठाने स्थानिक प्राधिकरणांना महाविद्यालये सुरू करण्यासंबंधी मार्गदर्शन केले होते, त्यानुसार महाविद्यालयांनी संबंधित प्राधिकरणांशी संपर्क साधून बाब क. १ विषयी योग्य निर्णय घेण्यात आला असेल.

तसेच बाब क. ७ मधील लसीकरणविषयक मार्गदर्शक तत्वांचे तंतोतंत पालन करावे. उपरोक्त शासन परिपत्रक सूचना क. ५ कडे सर्व महाविद्यालयांचे लक्ष वेधण्यात येत आहे.:-

५. ज्या विद्यार्थी / विद्यार्थीनींना प्रत्यक्षात महाविद्यालयात उपस्थित राहता येणार नाही, त्यांना ऑनलाईन सुविधा उपलब्ध करून देण्यात यावी.

वरील बाबतीत सर्व सूचनांचे तंतोतंत पालन करावे.

मुंबई-४०० ०३२
०७ डिसेंबर, २०२१

(सुधीर पुराणिक)
कुलसचिव

सोबतः

१. महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन परिपत्रक क. संकीर्ण २०२१ प्र.क. ६, विशि ३, दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०२१
२. मानक कार्यप्रणाली (SOP)

राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठे, अभिमत विद्यापीठे, स्वयंअर्थसहाय्यित विद्यापीठे व त्यांच्याशी संलग्नित महाविद्यालयातील नियमित वर्ग सुरु करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: संकीर्ण २०२१/प्र.क्र.६/विशि-३
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: १३ ऑक्टोबर, २०२१

प्रस्तावना:-

राज्यातील ग्रामीण भागातील इयत्ता ५ वी ते १२ वी व शहरी भागात इयत्ता ८ वी ते १२ वी चे वर्ग दि. ०४ ऑक्टोबर, २०२१ पासून सुरु करण्यात आले आहेत. महाविद्यालयीन विद्यार्थी हे १८ वर्षांवरील असून बहुतेक विद्यार्थ्यांचे लसीकरण झाले असण्याची शक्यता आहे. तसेच, राज्यातील कोव्हिड-१९ बाधित रुग्णांची संख्या मोठ्या प्रमाणात कमी झालेली असून सद्यस्थितीत ही साथ नियंत्रणाखाली आल्याचे दिसून येत आहे. त्यामुळे राज्यातील सर्व विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयांमध्ये कोव्हिड प्रतिबंधात्मक सर्वसाधारण उपाययोजना करून विद्यार्थ्यांकरिता ऑफलाईन पध्दतीने नियमित वर्ग सुरु करणे विद्यार्थ्यांच्या हिताचे राहिल. सबब, राज्यातील सर्व विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील नियमित वर्ग सुरु करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक:-

१. राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठे, अभिमत विद्यापीठे, स्वयंअर्थसहाय्यित विद्यापीठे व त्यांच्याशी संलग्नित महाविद्यालयातील नियमित वर्ग दिनांक २० ऑक्टोबर, २०२१ पासून सुरु करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. तथापि, विद्यापीठ/महाविद्यालयांचे वर्ग ५० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त क्षमतेने सुरु करण्याबाबत स्थानिक प्राधिकरणांशी विचारविनिमय करून विद्यापीठांनी त्यांचे रत्तरावर निर्णय घ्यावा.
२. १८ वर्षांवरील विद्यार्थी ज्यांनी कोव्हिड-१९ च्या लसीचे दोन्ही डोस घेतलेले आहेत, तेच विद्यार्थी/विद्यार्थिनी विद्यापीठ व महाविद्यालयात प्रत्यक्ष उपस्थित राहू शकतील.
३. प्रतिबंधित प्रक्षेत्रात येणारी विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालये ही ज्या आयुक्ता, महानगरपालिका/नगरपालिका किंवा जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष, जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण यांचे अंतर्गत येतात, त्यांच्याशी कोव्हिड-१९ च्या आजाराचा स्थानिक पातळीवरील प्रादुर्भाव व स्थानिक परिस्थिती, प्रतिबंधित प्रक्षेत्रांचे नियोजन व आरोग्यविषयक पायाभूत सुविधांची उपलब्धता या बाबी विचारात घेऊन, विद्यापीठे व महाविद्यालये सुरु करण्याबाबत विचारविनिमय करून योग्य तो निर्णय संबंधित

- विद्यापीठाने त्यांच्या स्तरावर घ्यावा व त्यानुसार महाविद्यालयांना सविस्तर मार्गदर्शक सूचना/ मानक कार्य प्रणाली (एसओपी) देण्यात यावी.
४. राज्यातील सुरु होणाऱ्या सर्व विद्यापीठे व त्यांच्याशी संलग्नित महाविद्यालयांनी कोव्हिड-१९ च्या व्यवस्थापनाबाबतचे राष्ट्रीय निदेश, कामांच्या ठिकाणांबाबतचे अतिरिक्त निदेश, राज्य शासनाने वेळोवेळी काढलेली मार्गदर्शक तत्त्वे किंवा मानक कार्य प्रणाली (एसओपी) तसेच विद्यापीठ अनुदान आयोगाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना लागू राहतील.
५. ज्या विद्यार्थी/विद्यार्थीनींना प्रत्यक्ष महाविद्यालयात उपस्थित राहता येणार नाही, त्यांना ऑनलाईन सुविधा उपलब्ध करून देण्यात यावी.
६. वसतीगृहे टप्प्या-टप्प्याने सुरु करण्याबाबत संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे व संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी आढावा घेऊन आवश्यक ती कार्यवाही करावी.
७. ज्या विद्यार्थी/विद्यार्थीनींनी कोव्हिड-१९ ची लस घेतलेली नाही, त्यांच्याकरिता विद्यापीठाने संबंधित संस्थांचे प्रमुख/ महाविद्यालयांचे प्राचार्य यांचे मदतीने स्थानिक जिल्हा प्रशासनाशी समन्वय साधून लसीकरणसाठी विशेष मोहिम राबवून लसीकरण प्राधान्याने पूर्ण करून घ्यावे. तसेच विद्यापीठ/महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे देखील लसीकरण प्राधान्याने करून घ्यावे.

२. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२११०१३१६४६०१५५०८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Pravinkumar
Gulabrao Pawar

Digitally signed by Pravinkumar Gulabrao Pawar
DN: cn=Pravinkumar Gulabrao Pawar, o=Maharashtra
Government, ou=Government of Maharashtra, email=pravinkumar.gulabrao.pawar@maharashtra.gov.in, c=IN

(प्रविणकुमार पवार)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत-

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई

७. अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव, आपत्ती व्यवस्थापन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. कुलगुरु, सर्व अकृषी विद्यापीठे
११. कुलगुरु, सर्व अभिमत विद्यापीठे
१२. कुलगुरु, सर्व स्वयंअर्थसहाय्यित विद्यापीठे
१३. कुलगुरु, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड
१४. कुलगुरु, कवि कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक, नागपूर
१५. कुलगुरु, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
१६. सर्व महानगरपालिका आयुक्त
१७. सर्व जिल्हाधिकारी
१८. प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१९. संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र, पुणे
२०. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र, मुंबई
२१. संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र, मुंबई
२२. निवडनस्ती (विशि-३).

**Standard Operating
Procedure
for COVID appropriate
behavior
in Colleges
Affiliated to the
University of Mumbai**

SOP for Main Entrances:

1. Only those colleges/campuses/educational institutions are allowed to be opened, where the concerned local authorities have not imposed any containment restrictions.
2. Crowding should be avoided at entry/ exit points.
3. Staggered timings for entry and exit for different programs to be followed.
4. Students/staff residing in containment zones, should not be allowed to attend the colleges.
5. Main entrances to campus buildings to have mandatory hand hygiene (sanitizer dispenser, Elbow or foot operated) and thermal screening provisions.
6. Face masks/covers to be made mandatory for all the personnel, including students and staff at all times while on the campus.
7. Visitors with proper permission of the officer who they want to meet, should be allowed after proper temperature screening.
8. Only asymptomatic staff/students/visitors shall be allowed entry.
9. All employees who are at higher risk i.e. older employees, pregnant employees and employees who have underlying medical conditions, to take extra precautions. They should preferably not be exposed to any front-line work requiring direct contact with the public.
10. Practice frequent hand washing with soap (for at least 40-60 seconds) even when hands are not visibly dirty.
11. Respiratory etiquettes to be strictly followed. This involves strict practice of covering one's mouth and nose while coughing/sneezing with a tissue/handkerchief/flexed elbow and disposing off used tissues properly.
12. Avoid touching any surfaces unnecessarily.
13. Spitting is strictly prohibited and will be accounted as an offence.

SOPs at Work Place

1. All officers and staff / visitors /students to be allowed entry only with face cover/masks. The face cover/mask has to be worn at all times inside the office premises.
2. All officers and staff / visitors /students should be encouraged to install Arogya Setu App on their mobile phones.
3. Vaccination certificates of all the staff, faculty, students, and other associated personnel should be submitted to the Principal's office for record keeping.
4. Any non-vaccinated personnel should be strongly encouraged to get vaccinated (with both the doses). If needed, leave (half-day etc.) may be provided to staff members to undertake vaccination at the nearest vaccination centre.
5. Spitting to be strictly prohibited.
6. Specific markings may be made with sufficient distance to manage the queues where needed.
7. Meetings, as far as possible, should be done through video conferencing. Large physical gatherings continue to remain prohibited.
8. In a meeting, if conducted physically, seating in social distancing format, wearing masks should be adhered and appropriate hand sanitizing should be made available.
9. Proper disposal of face covers / masks / gloves left over by visitors and/or employees, students etc. in covered bins, shall be ensured.
10. Drivers of visitors using chauffeur driven vehicles would be required to seat in the vehicle at all times on the campus and should not be allowed to step out without valid reasons.
11. For air-conditioning/ventilation, the guidelines of CPWD shall be followed which mentions that the temperature setting of all air conditioning devices should be in the range of 24-30° C, relative humidity should be in the range of 40- 70%, intake of fresh air should be as much as possible and cross ventilation should be adequate. This condition can change in the event a specific laboratory, room etc. is required to have specific environmental controls for the equipment, machines kept within.
12. Proper cleaning and frequent sanitization (at-least twice a day) of the workplace, particularly of the frequently touched surfaces and rooms (e.g., Conference/meeting rooms, library etc.) must be ensured.
13. Frequently touched surfaces such as doorknobs, computer keyboards, computer mouse, etc. should be frequently wiped with sanitizing mops.
14. Specific markings may be made with sufficient distances to ensure physical distancing in the premises which are frequently used by students for different purposes such as exam related issues, form submissions etc.
15. **Any shops, stalls, cafeteria/canteen etc., outside and within the campus premises shall remain closed.**
16. Social distancing to be maintained in common places as well as classrooms. Students to be seated, while leaving alternate benches vacant. If needed, batches for imparting lectures/instructions may be created (without increasing the number of divisions)
17. It is advised that the first bench in the classrooms is moved back to ensure at least 6 - 8 feet gap between the lecturer and the students seated in front.
18. All research and post-graduate students in science and technology programs may be allowed to join as they are usually lesser in numbers.
19. A combined instructional module of both physical and online teaching should be followed for students attending classes physically as well as for students attending classes in an online mode.

20. Online study material along with access to e-resources should be provided to students who may wish to opt for online study.
21. Official activities such as filling of admission forms, examination forms, fees payment, scholarships disbursement etc. must be enabled in an online format by the college administration.
22. Extra-curricular activities such as sports may be allowed where physical distancing is feasible. Contact sports should be avoided. Swimming pool, wherever applicable shall remain closed.
23. Cultural activities should be avoided.
24. Buses, or institution vehicles should be properly sanitized before and after every trip.

SOP on noticing covid symptoms/positive cases.

1. It is strongly recommended that the college management ensures availability of a medical practitioner on campus during the work hours. Minimally, access to a medical practitioner should be enabled by the college authorities.
2. In case of noticing a symptomatic individual, place the un-well person in a room or area (pre-identified) where he/she is isolated from others at the workplace. Provide a mask/face cover and arrange for an examination by a doctor.
3. Immediately inform the nearest medical facility (hospital/clinic) or call the state or district helpline to arrange for sample collection for testing for covid-19.
4. A risk assessment will be undertaken by the designated public health authority (district RRT/treating physician) and accordingly further advice shall be made regarding management of case, his/her contacts and need for disinfection.
5. The management of cases and contacts will be done as per the existing protocol prescribed by NCDC
(<https://www.mohfw.gov.in/pdf/FinalGuidanceonManagementofCovidcasesversion2.pdf> and <https://ncdc.gov.in/showfile.php?lid=570>)
6. If there are one or two cases reported, the disinfection procedure will be limited to places/areas occupied and visited by the patient in past 48 hours and work can be resumed after disinfection as per laid down protocol
7. In case of larger number of cases are being reported at the workplace, the whole block or building, as the case may be, should be disinfected and till such time that the disinfection is completed, should be temporarily closed for working.